

Pomoc państwa: Komisja zatwierdza zmiany do polskiego programu, w tym zwiększenie budżetu w wysokości 5,1 mld euro, aby wspierać przedsiębiorstwa w związku z inwazją Rosji na Ukrainę

Komisja Europejska zatwierdziła zmiany, w tym zwiększenie budżetu o 5,1 mld euro (24,5 mld złotych) w porównaniu z obecnym polskim programem, aby wspierać przedsiębiorstwa wszystkich sektorów w kontekście inwazji Rosji na Ukrainę. Zmiany zatwierdzono na podstawie [tymczasowych kryzysowych ram pomocy państwa](#) przyjętych przez Komisję 23 marca 2022 r. i zmienionych [20 lipca 2022 r.](#) na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”), w których uznano, że w całej gospodarce UE występują poważne zaburzenia.

Wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe **Vestager**, odpowiedzialna za politykę konkurencji, oświadczyła: *Zatwierdzone dzisiaj zmiany pomogą Polsce w dalszym udzielaniu wsparcia przedsiębiorstwom wszystkich sektorów oraz łagodzeniu poważniejszych niż oczekiwano skutków gospodarczych obecnego kryzysu i powiązanych sankcji. Cały czas stoimy po stronie Ukrainy i jej obywateli. Nadal też ściśle współpracujemy z państwami członkowskimi, aby zapewnić terminowe, skoordynowane i skuteczne wprowadzanie krajowych środków wsparcia, przy jednoczesnej ochronie równych szans na jednolitym rynku.*

[30 czerwca 2022 r.](#) Komisja zatwierdziła, w oparciu o tymczasowe ramy kryzysowe, polski program o wartości 1,2 mld euro (5,5 mld złotych) mający na celu wsparcie przedsiębiorstw wszystkich sektorów w kontekście inwazji Rosji na Ukrainę. Pomoc udzielana w ramach tego programu przyjmuje formę gwarancji państwowych na produkty faktoringowe i na nowe pożyczki.

Polska powiadomiła Komisję o zamiarze zmiany obecnego programu polegającą na zwiększeniu budżetu całkowitego o 5,11 mld euro (24,5 mld złotych). W szczególności całkowity budżet gwarancji państwowych na produkty faktoringowe wzrośnie z około 209 mln euro (1 mld złotych) do 793 mln euro (3,8 mld złotych). Jeśli chodzi o gwarancje nowych pożyczek całkowity budżet wzrośnie z około 939 mln euro (4,5 mld złotych) do 5,5 mld euro (26,2 mld złotych).

Ponadto Polska zgłosiła Komisji zmianę dotyczącą maksymalnej kwoty pomocy w formie gwarantowanych pożyczek zwłaszcza dla nowo utworzonych przedsiębiorstw. W ramach istniejącego programu maksymalna gwarantowana pożyczka na beneficjenta byłaby równa (i) 15 proc. jego średniego całkowitego rocznego obrotu w ostatnich trzech zamkniętych okresach obrachunkowych; lub (ii) 50 proc. kosztów energii poniesionych w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o pomoc. Po zmianie taka maksymalna kwota pomocy w formie gwarantowanych pożyczek będzie w przypadku nowo utworzonych przedsiębiorstw obliczana przy uwzględnieniu okresu istnienia danego nowo utworzonego przedsiębiorstwa.

Komisja uznała, że zgłoszony przez Polskę program, ze zmianami, nadal jest konieczny, właściwy i proporcjonalny, biorąc pod uwagę konieczność zaradzenia poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego, zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE i warunkami określonymi w tymczasowych ramach kryzysowych.

W związku z tym Komisja zatwierdziła zmiany do polskiego programu na podstawie unijnych zasad pomocy państwa.

Kontekst

[Tymczasowe kryzysowe ramy](#) pomocy państwa, przyjęte [23 marca 2022 r.](#), umożliwiają państwom członkowskim wykorzystanie elastyczności przewidzianej w zasadach pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście inwazji Rosji na Ukrainę.

Tymczasowe ramy kryzysowe zmieniono [20 lipca 2022 r.](#) w celu uzupełnienia legislacyjnego [pakietu gotowości do zimy](#) oraz zgodnie z celami [planu REPowerEU](#).

W tymczasowych ramach kryzysowych przewidziano następujące rodzaje pomocy, której mogą udzielać państwa członkowskie:

- **ograniczona kwota pomocy**, w dowolnej formie, dla przedsiębiorstw dotkniętych obecnym kryzysem lub wynikającymi z niego sankcjami i środkami odwetowymi, podwyższona maksymalnie do 62 tys. euro w rolnictwie, 75 tys. euro w sektorach rybołówstwa i akwakultury oraz do 500 tys. euro we wszystkich pozostałych sektorach;

- **wsparcie płynności w formie gwarancji państwowych i subsydiowanych pożyczek;**
- **pomoc rekompensująca wysokie ceny energii.** Pomoc, która może być przyznawana w dowolnej formie, częściowo zrekompensuje przedsiębiorstwom – w szczególności energochłonnym użytkownikom energii – dodatkowe koszty wynikające z wyjątkowego wzrostu cen gazu i energii elektrycznej. Całkowita pomoc na beneficjenta nie może przekroczyć 30 proc. kosztów kwalifikowalnych i – aby zachęcić do oszczędzania energii – powinna odnosić się do nie więcej niż 70 proc. zużycia gazu i energii elektrycznej w tym samym okresie poprzedniego roku, do maksymalnej kwoty 2 mln euro w danym momencie. Jeżeli przedsiębiorstwo ponosi straty operacyjne, konieczna może być dalsza pomoc w celu zapewnienia kontynuacji działalności gospodarczej. W związku z tym państwa członkowskie mogą przyznać pomoc przekraczającą te pułapy – do 25 mln euro dla energochłonnych użytkowników energii oraz do 50 mln euro dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorach i podsektorach szczególnie dotkniętych;
- **środki przyspieszające wprowadzanie energii odnawialnej.** Państwa członkowskie mogą ustanawiać programy inwestycji w energię ze źródeł odnawialnych, m.in. wodór odnawialny, biogaz i biometan, a także w magazynowanie energii i energię ciepłą ze źródeł odnawialnych, m.in. stosowanie pomp ciepła. W ramach tych programów dopuszcza się uproszczone procedury przetargowe, które można szybko wdrożyć, przy jednoczesnym zapewnieniu wystarczających zabezpieczeń w celu ochrony równych warunków działania. Możliwe jest w szczególności ustanawianie programów ukierunkowanych na konkretną technologię, która wymaga wsparcia ze względu na szczególne cechy krajowego koszyka energetycznego; oraz
- **środki ułatwiające obniżenie emisyjności procesów przemysłowych.** Aby jeszcze bardziej przyspieszyć dywersyfikację dostaw energii, państwa członkowskie mogą wspierać inwestycje służące odchodzeniu od paliw kopalnych, w szczególności poprzez elektryfikację, środki efektywności energetycznej oraz wprowadzanie wodoru odnawialnego i wodoru elektrolitycznego spełniającego określone warunki. Państwa członkowskie mogą (i) ustanawiać nowe programy oparte na przetargach albo (ii) bezpośrednio wspierać projekty bez organizowania przetargów, przy czym obowiązywać będą pewne ograniczenia wielkości wkładu ze środków publicznych przypadającego na jedną inwestycję. Wprowadzone zostaną specjalne premie uzupełniające przyznawane małym i średnim przedsiębiorstwom oraz w przypadku szczególnie energooszczędnych rozwiązań.

W tymczasowych ramach kryzysowych wskazano również, że możliwe będzie zatwierdzenie następujących rodzajów pomocy w poszczególnych przypadkach, z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków: (i) wsparcia dla przedsiębiorstw dotkniętych obowiązkowym lub dobrowolnym ograniczaniem zużycia gazu, (ii) wsparcia na rzecz napełniania magazynów gazu, (iii) ograniczonego w czasie wsparcia tymczasowego przejścia na bardziej zanieczyszczające paliwa kopalne, z zastrzeżeniem działań służących efektywności energetycznej i uniknięciu efektów uzależnienia od jednego dostawcy, (iv) wsparcia na rzecz ubezpieczenia lub reasekuracji dla przedsiębiorstw transportujących towary do Ukrainy i z Ukrainy.

Z zakresu stosowania tych środków wyłączone są podmioty kontrolowane przez Rosję, które zostały objęte sankcjami.

Tymczasowe ramy kryzysowe obejmują następujące zabezpieczenia:

- **proporcjonalność stosowanych metod**, która wymaga, aby kwota pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom zależała od skali prowadzonej działalności gospodarczej oraz stopnia podatności na skutki gospodarcze kryzysu oraz
- **warunki kwalifikujące**, jak na przykład określenie mianem energochłonnych użytkowników energii tych przedsiębiorstw, w przypadku których koszty nabycia produktów energetycznych stanowią co najmniej 3 proc. wartości produkcji

Tymczasowe ramy kryzysowe będą obowiązywać do 31 grudnia 2022 r. w odniesieniu do środków wsparcia płynności i środków dotyczących zwiększonych kosztów energii. Pomoc na wprowadzanie odnawialnych źródeł energii i obniżenie emisyjności przemysłu może być przyznawana do końca czerwca 2023 r. W trosce o zapewnienie pewności prawa Komisja oceni w późniejszym terminie, czy konieczne jest przedłużenie obowiązywania ram.

Tymczasowe ramy kryzysowe stanowią uzupełnienie szerokich możliwości państw członkowskich w zakresie opracowywania środków zgodnie z obowiązującymi unijnymi zasadami pomocy państwa. Przepisy UE w sprawie pomocy państwa umożliwiają państwom członkowskim na przykład wspieranie przedsiębiorstw mających problemy z płynnością i potrzebujących natychmiastowej pomocy. Ponadto art. 107 ust. 2 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zezwala państwom członkowskim na wypłacanie przedsiębiorstwom odszkodowań za szkody spowodowane zdarzeniami nadzwyczajnymi, takimi jak te spowodowane przez obecny kryzys.

Ponadto [19 marca 2020 r.](#) Komisja przyjęła tymczasowe ramy kryzysowe w związku z pandemią koronawirusa. Ramy te zmieniano [3 kwietnia](#), [8 maja](#), [29 czerwca](#), [13 października](#) 2020 r. oraz [28 stycznia](#) i [18 listopada](#) 2021 r. Jak zapowiedziano w [maju 2022 r.](#), tymczasowe ramy kryzysowe w związku z pandemią COVID [nie zostały przedłużone](#) poza ustaloną datę wygaśnięcia, tj. 30 czerwca 2022 r., z pewnymi wyjątkami. W szczególności środki wsparcia inwestycji i wsparcia wypłacalności mogą być nadal wprowadzane odpowiednio do 31 grudnia 2022 r. i do 31 grudnia 2023 r. Ponadto tymczasowe ramy kryzysowe w związku z pandemią COVID przewidują już elastyczne przejście, z wyraźnymi zabezpieczeniami, w szczególności w odniesieniu do opcji konwersji i restrukturyzacji instrumentów dłużnych, takich jak pożyczki i gwarancje, na inne formy pomocy, takie jak dotacje bezpośrednie, do 30 czerwca 2023 r.

Jawna wersja decyzji zostanie udostępniona pod numerem sprawy SA.103902 [w rejestrze pomocy państwa](#) na stronie internetowej Komisji poświęconej [konkurencji](#) po wyjaśnieniu wszelkich kwestii związanych z poufnością. Wykaz nowych decyzji dotyczących pomocy państwa opublikowanych w internecie i Dzienniku Urzędowym zamieszczany jest w [cotygodniowym biuletynie internetowym dotyczącym konkurencji](#).

Więcej informacji na temat tymczasowych ram kryzysowych i innych działań podjętych przez Komisję w odpowiedzi na skutki gospodarcze inwazji Rosji na Ukrainę można znaleźć [tutaj](#).

Pomoc państwa [Pobierz \(55.962 kB - PDF\)](#)

Komunikat prasowy

11 sierpnia 2022, Bruksela